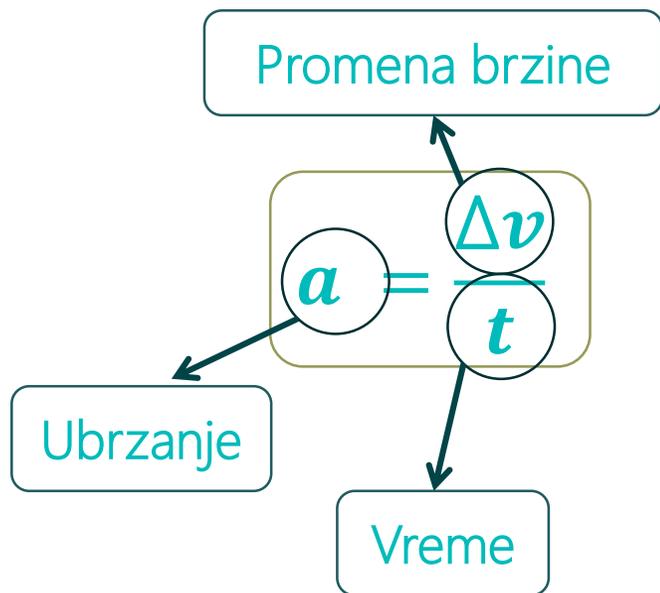

UBRZANJE I RPPK

Goran Ivković, profesor fizike

Ubrzanje

UBRZANJE I RPPK

Ubrzanje je promena brzine u jedinici vremena.

Oznaka za ubrzanje je a , a merna jedinica je $\frac{m}{s^2}$

$$\Delta v = v - v_0$$

Srednja brzina kod RPPK

UBRZANJE I RPPK

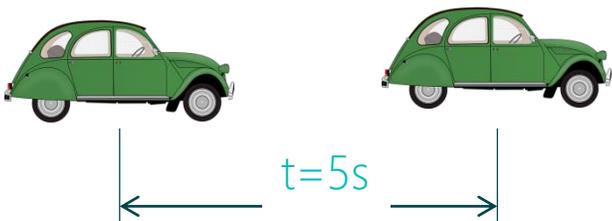
Kako smo u šestom razredu računali srednju brzinu kod RPK?

$$S_u = S_1 + S_2 + S_3 + \dots$$

$$t_u = t_1 + t_2 + t_3 + \dots$$

$$v_{sr} = \frac{S_u}{t_u}$$

Srednja brzina kod RPPK

$$v_0 = 10 \frac{m}{s}$$

$$v = 30 \frac{m}{s}$$

$$v_{sr} = \frac{v_0 + v}{2}$$

Brzina i put kod RPPK

UBRZANJE I RPPK

v_0 - početna brzina ($\frac{m}{s}$)

v - konačna brzina ($\frac{m}{s}$)

t - vreme (s)

s - put (m)

a - ubrzanje ($\frac{m}{s^2}$)

$$v = v_0 \pm a \cdot t$$

$$S = v_0 \cdot t \pm \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$v^2 = v_0^2 \pm 2 \cdot a \cdot S$$

+ koristimo kod ubrzanog kretanja
- koristimo kod usporenog kretanja

Ubrzano bez početne brzine ($v_0 = 0 \frac{m}{s}$)

Ubrzano sa početnom brzinom ($v_0 > 0 \frac{m}{s}$)

Usporeno

$$v = a \cdot t$$

$$v = v_0 + a \cdot t$$

$$v = v_0 - a \cdot t$$

$$S = \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$S = v_0 \cdot t + \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$S = v_0 \cdot t - \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$v^2 = 2 \cdot a \cdot S$$

$$v^2 = v_0^2 + 2 \cdot a \cdot S$$

$$v^2 = v_0^2 - 2 \cdot a \cdot S$$

Skijaš se spušta niz brdo ubrzanjem $0,5 \frac{m}{s^2}$ i za 10s pređe 35m. Kolike su brzine skijaša na početku i na kraju ovog puta?

$$a = 0,5 \frac{m}{s^2}$$

$$t = 10s$$

$$S = 35m$$

$$v_0 = ?$$

$$v = ?$$

$$S = v_0 \cdot t + \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$v_0 \cdot t = S - \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$v_0 \cdot 10s = 35m - \frac{0,5 \frac{m}{s^2} \cdot 100s^2}{2}$$

$$v_0 \cdot 10s = 35m - \frac{50m}{2}$$

$$v_0 \cdot 10s = 35m - 25m$$

$$v_0 \cdot 10s = 10m$$

$$v_0 = \frac{10m}{10s} = 1 \frac{m}{s}$$

$$v = v_0 \pm a \cdot t$$

$$S = v_0 \cdot t \pm \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$v^2 = v_0^2 \pm 2 \cdot a \cdot S$$

$$v = v_0 + a \cdot t$$

$$v = 1 \frac{m}{s} + 0,5 \frac{m}{s^2} \cdot 10s$$

$$v = 1 \frac{m}{s} + 5 \frac{m}{s}$$

$$v = 6 \frac{m}{s}$$

Telo se kreće jednako ubrzano bez početna brzine ubrzanjem $4 \frac{m}{s^2}$. Koliki put pređe za 5 s kretanja, a koliki u petoj sekundi kretanja?

$$v_0 = 0 \frac{m}{s}$$

$$a = 4 \frac{m}{s^2}$$

$$t = 5s$$

$$S_5 = ?$$

$$S_V = ?$$

$$S = \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$S_5 = \frac{4 \frac{m}{s^2} \cdot 25 s^2}{2}$$

$$S_5 = \frac{100m}{2}$$

$$S_5 = 50m$$

$$S = \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$S_4 = \frac{4 \frac{m}{s^2} \cdot 16 s^2}{2}$$

$$S_4 = \frac{64m}{2}$$

$$S_4 = 32m$$

$$S_V = S_5 - S_4$$

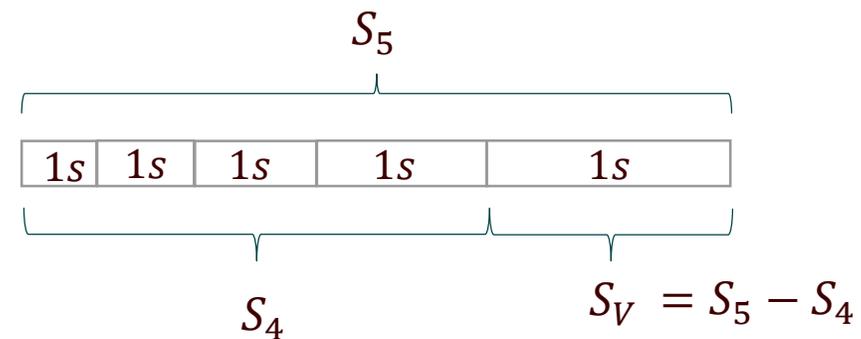
$$S_V = 50m - 32m$$

$$S_V = 18m$$

$$v = v_0 \pm a \cdot t$$

$$S = v_0 \cdot t \pm \frac{a \cdot t^2}{2}$$

$$v^2 = v_0^2 \pm 2 \cdot a \cdot S$$

Telo prelazi prvu trećinu puta stalnom brzinom 6 m/s, a drugu trećinu puta ravnomerno usporeno tako da se brzina smanjila na 4 m/s, dok se na poslednjoj trećini puta telo kreće ravnomerno usporeno do zaustavljanja. Naći srednju brzinu tela na celom putu.

$S_1 = \frac{S}{3}$ $v_1 = 6 \frac{m}{s}$ <hr/> $S_2 = \frac{S}{3}$ $v_1 = 6 \frac{m}{s}$ $v_2 = 4 \frac{m}{s}$ <hr/> $S_3 = \frac{S}{3}$ $v_2 = 4 \frac{m}{s}$ $v_3 = 0 \frac{m}{s}$ <hr/> $v_{sr} = ?$	$S_1 = \frac{S}{3}$ $v_{sr1} = 6 \frac{m}{s}$ <hr/> $S_2 = \frac{S}{3}$ $v_{sr2} = \frac{v_1 + v_2}{2}$ $v_{sr2} = \frac{6 \frac{m}{s} + 4 \frac{m}{s}}{2} = 5 \frac{m}{s}$ <hr/> $S_3 = \frac{S}{3}$ $v_{sr3} = \frac{v_2 + v_3}{2}$ $v_{sr3} = \frac{4 \frac{m}{s} + 0 \frac{m}{s}}{2} = 2 \frac{m}{s}$ <hr/> $v_{sr} = ?$	$S_1 = \frac{S}{3}$ $v_{sr1} = 6 \frac{m}{s}$ <hr/> $S_2 = \frac{S}{3}$ $v_{sr2} = 5 \frac{m}{s}$ <hr/> $S_3 = \frac{S}{3}$ $v_{sr3} = 2 \frac{m}{s}$ <hr/> $v_{sr} = ?$
--	--	--

$$v_{sr} = \frac{S_u}{t_u} = \frac{S}{t_1 + t_2 + t_3} = \frac{S}{\frac{S_1}{v_{sr1}} + \frac{S_2}{v_{sr2}} + \frac{S_3}{v_{sr3}}}$$

$$v_{sr} = \frac{S}{\frac{S}{3 \cdot v_{sr1}} + \frac{S}{3 \cdot v_{sr2}} + \frac{S}{3 \cdot v_{sr3}}} = \frac{S}{S \cdot \left(\frac{1}{3 \cdot v_{sr1}} + \frac{1}{3 \cdot v_{sr2}} + \frac{1}{3 \cdot v_{sr3}} \right)}$$

$$v_{sr} = \frac{1}{\frac{1}{3 \cdot v_{sr1}} + \frac{1}{3 \cdot v_{sr2}} + \frac{1}{3 \cdot v_{sr3}}} = \frac{1}{\frac{1}{3 \cdot 6 \frac{m}{s}} + \frac{1}{3 \cdot 5 \frac{m}{s}} + \frac{1}{3 \cdot 2 \frac{m}{s}}}$$

$$v_{sr} = \frac{1}{\frac{1}{18 \frac{m}{s}} + \frac{1}{15 \frac{m}{s}} + \frac{1}{6 \frac{m}{s}}} = \frac{1}{\frac{5}{90 \frac{m}{s}} + \frac{6}{90 \frac{m}{s}} + \frac{15}{90 \frac{m}{s}}} = \frac{1}{\frac{26}{90 \frac{m}{s}}}$$

$$v_{sr} = \frac{90 \frac{m}{s}}{26} = 3,46 \frac{m}{s}$$

Auto se kreće ravnomerno brzinom 16 m/s. U trenutku kada prolazi pored motocikla, ovaj počinje da se kreće za njim, u istom pravcu i smeru sa stalnim ubrzanjem $2 \frac{m}{s^2}$. Posle koliko vremena će motocikl stići auto? Koliki će put preći motociklista i kolika mu je brzina u trenutku sustizanja?

$$v_A = 16 \frac{m}{s}$$

$$v_{0M} = 0 \frac{m}{s}$$

$$a_M = 2 \frac{m}{s^2}$$

$$t_A = t_M = t = ?$$

$$S_M = ?$$

$$v_M = ?$$

$$S_M = S_A$$

$$S_M = \frac{a_M \cdot t^2}{2}$$

$$S_M = \frac{2 \frac{m}{s^2} \cdot 256 s^2}{2}$$

$$S_M = 256m$$

$$v_M = a \cdot t$$

$$v_M = 2 \frac{m}{s^2} \cdot 16s$$

$$v_M = 32 \frac{m}{s}$$

$$S_A = v_A \cdot t$$

$$S_A = 16 \frac{m}{s} \cdot 16s$$

$$S_A = 256m$$

$$S_M = S_A$$

$$\frac{a_M \cdot t^2}{2} = v_A \cdot t$$

$$\frac{a_M \cdot \cancel{t^2}}{2} \cdot \frac{1}{\cancel{t}} = v_A \cdot \cancel{t} \cdot \frac{1}{\cancel{t}}$$

$$\frac{a_M \cdot t}{2} = v_A$$

$$t = \frac{2 \cdot v_A}{a_M}$$

$$t = \frac{2 \cdot 16 \frac{m}{s}}{2 \frac{m}{s^2}} = 16s$$

Prvi vagon voza, koji kreće sa stanice stalnim ubrzanjem, prođe pored posmatrača za 4s. Za koliko vremena će proći pored njega ceo voz od 15 jednakih vagona i lokomotive iste dužine kao vagon? Za koliko vreme će pored posmatrača proći samo sedmi vagon?

$$t_1 = 4s$$

$$n = 15 + 1 = 16$$

$$t_{16} = ?$$

$$t_{VII} = ?$$

$$l_1 = \frac{a \cdot t_1^2}{2} \quad l = \frac{a \cdot t_{16}^2}{2}$$

$$l = n \cdot l_1$$

$$\frac{a \cdot t_{16}^2}{2} = n \cdot \frac{a \cdot t_1^2}{2}$$

$$t_{16}^2 = n \cdot t_1^2$$

$$t_{16}^2 = 16 \cdot 16s^2$$

$$t_{16}^2 = 256s^2$$

$$t_{16} = \sqrt{256s^2}$$

$$t_{16} = 16s$$

$$l_7 = \frac{a \cdot t_7^2}{2}$$

$$l_7 = 7 \cdot l_1$$

$$\frac{a \cdot t_7^2}{2} = 7 \cdot \frac{a \cdot t_1^2}{2}$$

$$t_7^2 = 7 \cdot t_1^2$$

$$t_7^2 = 7 \cdot 16s^2$$

$$t_7^2 = 112s^2$$

$$t_7 = \sqrt{112s^2}$$

$$t_7 = 10,6s$$

$$l_6 = \frac{a \cdot t_6^2}{2}$$

$$l_6 = 6 \cdot l_1$$

$$\frac{a \cdot t_6^2}{2} = 6 \cdot \frac{a \cdot t_1^2}{2}$$

$$t_6^2 = 6 \cdot t_1^2$$

$$t_6^2 = 6 \cdot 16s^2$$

$$t_6^2 = 96s^2$$

$$t_6 = \sqrt{96s^2}$$

$$t_6 = 9,8s$$

$$t_{VII} = t_7 - t_6$$

$$t_{VII} = 10,6s - 9,8s$$

$$t_{VII} = 0,8s$$